

ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ АД

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ НЕОДИТИРАН СЧЕТОВОДЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА 01.07.08 – 30.09.2008 г.

Счетоводна политика

Счетоводната политика на ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ, БЪЛГАРИЯ е разработена в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, българското законодателство и вътрешните правила на банката.

Принципите, залегнали при изготвяне на счетоводната политика на банката са както следва:

1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за приходите и разходите за всички лихвоносни активи и пасиви на принципа на текущото начисление, използвайки ефективния лихвен метод. Ефективният лихвен метод е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансовия актив или пасив, както и на разпределяне на лихвения приход или разход през съответния период чрез използване на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът, който прави точен дисконт на очакваните бъдещи парични потоци до сегашната балансовата стойност на финансовия инструмент. Когато е уместно, Банката прилага по-къс амортизационен период. Това е периода до следваща дата на пазарна промяна на ценовите условия преди очаквания падеж на инструмента. Когато определя ефективния лихвен процент, Банката изчислява паричните потоци, като се вземат предвид всички договорени условия за плащания по финансовия инструмент с изключение на бъдещите кредитни загуби. Изчислението включва всички платени или получени такси между страните по договора, които са неизменна част от ефективния лихвен процент, разходи по сделката и всички други премии или дисконти.

Лихвеният приход включва фиксиран приход от инвестиции и ценни книжа за търгуване. Когато вземанията по кредити са идентифицирани като влошени, те се оценяват до размера на възстановимата им стойност, като след обезценката доходът от лихви се признава на базата на лихвения процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци при определянето на възстановимата стойност.

2. Приходи от такси и комисионни и разходи за такси и комисионни

Таксите и комисионни, с изключение на тези, които формират част от ефективния лихвен процент на инструмента, се отчитат при спазване на принципа за текущо начисление при оказване на услугата.

Комисионните за ангажимент по кредити, които е вероятно да бъдат усвоени се разсрочват и признават, използвайки ефективен лихвен процент. Събраните такси от кредитни карти се отчитат като приход от комисионни.

3. Финансови активи

Банката класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи по справедлива стойност през отчета за доходите, кредити и вземания; финансови активи на

разположение за продажба и инвестиции, държани до падеж. Ръководството на банката класифицира инвестициите си при първоначалното им закупуване.

(а) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в отчета за доходите:

Тази категория включва финансови активи държани за търгуване.

Финансови активи за търгуване са активи, които са придобити с цел печалба от краткосрочни колебания в цената или дилърския марж, или са включени в портфейл, за който е характерно търгуване с краткосрочно извличане на печалба. Дериватите също се категоризират като държани за търгуване.

Финансовите активи за търгуване първоначално се отчитат по справедлива стойност, включително разходи по сделката, след което се преоценяват по справедлива стойност като се използват текущи пазарни цени, валидни към датата на отчета. Всички реализирани и нереализирани печалби и загуби се отразяват като нетна печалба от търговия в периода, в който възникват. Лихвите получени за срока на държане на финансовите активи за търгуване се отчитат като приход от лихви.

(б) Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недериватни финансови активи с фиксирани или определени плащания, които не се търгуват на активен пазар, различни от: (а) тези, които дружеството възнамерява да продаде незабавно или в кратък срок, които са класифицирани като активи за търгуване, и тези които при първоначалното им признаване са определени по справедлива стойност през отчета за доходите; (б) тези, които при първоначалното им признаване са определени като активи на разположение за продажба; или (в) тези, за които държателят може да не възстанови значителна част от първоначалното си вложение, по причини различни от влошаване на кредитното качество.

(в) Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж са недериватни финансови активи с фиксирани или определени плащания и фиксиран падеж, за които Ръководството на банката има намерение и възможност да задържи до падежа им. Ако банката продаде друга освен незначителна сума от финансови активи, държани до падеж, всички финансови активи от тази категория се прекласифицират като държани за продажба.

Инвестициите, държани до падеж са отразени по цена на придобиване, която впоследствие се коригира с амортизацията на премията или сконтото по метода на ефективния лихвен процент, минус провизия за обезценка. Лихвите, получени от ценните книжа в инвестиционен портфейл, са отчетени като приходи от лихви. Банката оценява намерението си и възможността да държи нейните инвестиции до падеж не само когато финансовите активи първоначално се признават, но също така на всяка следваща отчетна дата.

(г) Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са тези, които Банката има намерение да държи за неопределен период от време и които могат да бъдат продадени в зависимост от ликвидните нужди или промените в лихвените проценти, обменните курсове или цени на акции.

Финансовите активи на разположение за продажба първоначално се признават справедлива стойност, която включва и разходите по сделката. В последствие финансовите активи на разположение за продажба се отчитат по справедлива стойност като се преоценяват на основата на пазарни котировки или стойности, получени от дисконтиране на парични потоци. Нереализирани печалби и загуби, дължащи се на промяна в справедливата цена на този вид финансови активи, се отчитат в собствения капитал. При продажба или обезценка на финансови активи на разположение за продажба, цялата натрупана до момента на продажбата

или обезценката печалба или загуба, се отразява в отчета за доходите. Лихвеният приход, изчислен на база на ефективния лихвен метод се признава в отчета за доходите. Дивидентите, получени от акции, държани за продажба се признават в отчета за доходите когато е установено правото на Банката за получава такива плащания.

Покупката и продажбата на финансови активи по справедливата им стойност в отчета за доходите, финансови активи, държани до падеж и за продажба се признават на датата на плащане – датата, на която Банката действително търгува съответните активи.

Справедливата стойност на търгуваните на активните пазари инвестиции се основава на текущи пазарни цени. Ако пазара на финансов актив е неактивен (и за нетъргуемите на фондова борса ценни книжа), Банката установява справедлива стойност чрез различни техники на оценка. Те включват анализ на текущи сделки с подобни инвестиции, модели на дисконтирани парични потоци и други техники на оценка, отчитащи специфичните особености на пазара на ценни книжа в България.

Финансови активи се отписват когато правата за получаване на парични потоци от тях са прекратени или когато Банката е прехвърлила значителна част от рисковете и ползите от притежанието им. Финансови пасиви се отписват когато бъдат прекратени – това е когато задължението е погасено, отменено или изтекло.

4. “Репо” сделки

Ценните книжа, които са продадени по “репо” сделки, остават в баланса на банката като ценни книжа в оборотен портфейл и съответното задължение се включва в ‘привлечени средства от банки’ или ‘привлечени средства от други клиенти’.

Ценните книжа закупени по “обратни репо” сделки се записват като предоставени средства на други банки или клиенти. Разликата между продажната и покупната цена се третира като лихва и се начислява равномерно за срока на сделката по метода на ефективния лихвен процент.

Ценни книжа, които са заети на контрагенти, остават във финансовия отчет. Получените като обезпечение ценни книжа не се включват във финансовия отчет, освен ако не са продадени на трети лица. В този случай покупката и продажбата се записват като печалба или загуба в дохода от ценни книжа в оборотен портфейл. Задължението да се върнат се записва по справедлива стойност като задължение по ценни книжа в оборотен портфейл.

5. Деривативни финансови инструменти и счетоводно хеджиране

Дериватите са финансови инструменти:

- (а) чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива.
- (б) които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове контракти, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия.
- (в) които са платими на бъдеща дата.

Деривативните финансови инструменти, като валутни суапи, лихвени суапи и валутни форуърди, опции и фючърси се признават първоначално в баланса по цена на придобиване, включително и разходите по сделката, и в последствие се преоценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база на котираните пазарни цени, модели на дисконтирани парични потоци или други оценъчни модели. Положителната справедлива стойност на деривативните финансови инструменти се отчита като актив, а отрицателната като пасив. Промените в справедливата стойност на деривативни финансови инструментите са включени в отчета за доходите.

Банката не участва в сделки при които справедливата стойност се различава от цената по сделката. Най-доброто доказателство за справедливата стойност при първоначалното

признаване е цената по сделката (т.е. справедливата стойност на направеното или получено плащане), освен ако справедливата стойност на този инструмент е доказана чрез сравнение с други текущи пазарни операции в същия инструмент (т.е. без модификации или други промени) или базирана на оценъчни техники, чиито променливи включват само данни от регулирани пазари.

6. Хеджиране на справедлива стойност

Счетоводно отчитане на хеджиране се прилага за деривативни финансови инструменти предназначени да хеджират справедливата стойност на даден актив (хеджиране на справедлива стойност), при положение че са изпълнение определени условия.

При възникване на хеджирането Банката документираща връзката между хеджираният и хеджиращият инструмент, целите си по отношение управлението на риска, както и хеджинговата си стратегия. Банката документираща своите оценки, както при първоначалното извършване на сделката, така и на текуща база дали дериватите, използвани в хеджингови операции са високоефективни при компенсиране на промените в справедливата стойност.

Промените в справедливата стойност на дериватите, които са предназначени и се квалифицират като хедж по справедлива стойност, се отчитат в Отчета за доходите, заедно с всички промени в справедливата стойност на хеджирания актив или пасив, които се отнасят към хеджирания риск. Промените в справедливата стойност на лихвени суапи и свързаните хеджирани позиции се отразяват в „Нетни приходи от лихви – нетни печалби/загуби от хеджиращи инструменти.

Ако хеджа в даден момент вече не покрива изискванията за отчитане на хеджиране, промяната в балансовата стойност на хеджираната позиция, определена по метода на ефективния лихвен процент, се амортизира в печалби или загуби за периода до падежа на позицията. Промените в балансовата стойност на хеджиран капиталов инструмент продължават да се отчитат в неразпределена печалба до момента на отписване на капиталовия инструмент.

7. Обезценка на финансови активи

Банката преценява към края на всеки отчетен период дали съществуват обективни доказателства, поради които даден финансов актив или група от финансови активи се обезценяват. Финансов актив или група от финансови активи се обезценяват и следователно възникват загуби от обезценка само ако има обективни доказателства за обезценка като резултат на едно или повече събития възникнали след първоначално признаване на актива и тези събития имат въздействие върху очакваните парични потоци от финансовия актив или група финансови активи, което може да бъде надеждно измерено. Обективни доказателства, че финансов актив или група от активи е обезценена включва явни данни за следните събития:

1. значителни финансови затруднение на длъжника;
2. нарушение на договор като просрочване на задължение или неизплащане на лихва или главница по дълг;
3. икономически и правни причини, свързани с финансови затруднение на длъжника;
4. вероятност кредитополучателят да изпадне в неплатежоспособност ;
5. липса на активен пазар за даден финансов актив поради финансови затруднения

б. явни данни , че има намаление на очакваните бъдещи парични потоци от група финансови активи след първоначално признаване на тези активи, въпреки че намалението не може все още да бъде определено за индивидуални финансови активи в групата, включваща:

- неблагоприятни промени в платежоспособността на заемополучателите в групата или
- местни икономически условия , които имат взаимовръзка с просрочване на активите в групата.

Банката преценява дали съществува обективно доказателство за обезценка на индивидуално значим актив и индивидуално или групово за финансови активи, които не са индивидуално значими. Ако Банката прецени, че няма обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценен финансов актив, независимо дали е значим или не, тя го включва в група от финансови активи с подобен кредитен риск и оценява цялата група от активи за обезценка /например ,на база на категоризиране на тип на актива, промишленост, географско местонахождение, тип на обезпечение и други фактори/.

Тези характеристики за група от сходни активи са показателни за възможността на длъжника да плати всички суми, дължими според договорните условия за активите, които се оценяват. Бъдещите парични потоци за група от финансови активи , които са колективно оценявани за обезценка, са определени на база на договорни парични потоци от активи и исторически опит от загуба за активи с подобни характеристики за кредитен риск. Оценките за промяна в бъдещите парични потоци за група от активи са в съответствие с промените на съответни явни данни от един период до друг. Методологията и предположенията използвани за определяне на бъдещите парични потоци се преразглеждат редовно от Банката , за да бъдат намалени разликите между изчислените загуби и действителните такива.

Активи, които са индивидуално оценявани за обезценка и за които има загуба от обезценка и тя продължава да се признава , не се включват в общата оценка за обезценка.

(а) Активи отчитани по амортизирана стойност

- **Кредити и вземания**

Кредитите се представят в баланса по тяхната амортизирана стойност, намалена с провизии за загуби от обезценка. Амортизацията се изчислява, като се прилага ефективния лихвен процент. Сумата на провизиите е разликата между отчетната и възстановима стойност , изчислена като настояща стойност на очакваните парични потоци, отчитайки сумата на високоликвидните обезпечения, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по кредита.

Методологията за изчисляване на провизиите се основава на изискванията на банковото законодателство в Република България. Банката класифицира предоставените кредити и задбалансови ангажменти в няколко групи. Съгласно местното законодателство за нередовните кредити и други рискови експозиции се начислява специфичен минимален процент на обезценките за загуби и несъбираемост. Този процент се прилага към договорените парични потоци, за да се определят дисконтираните очаквани парични потоци. Нередовните кредити на компании могат да се прехвърлят в по-нискорискова категория след като те са отговаряли на изискванията за тази по-нискорискова категория в продължение на поне шест месеца. За целите на обезценката се признават само така наречените бързоликвидни обезпечения, които включват залог на банкови депозити, злато, Български държавни ценни книжа, определени други държавни ценни книжа или банкови гаранции, и половината от стойността на първи по ред ипотеки върху ликвидни недвижими имоти.

Всяка разлика между отчетната стойност и възстановимата стойност на финансовия актив (обезценка за загуби) се отразява в отчета за доходите в периода, през който тя възниква. Намаляването на обезценката за загуби и несъбираемост се отнася към приходите за съответния

период. Възстановени суми, отписани преди това, се признават за приход чрез намаляване на натрупаните обезценки за загуби за годината.

- **Инвестиции, държани до падеж**

При възникване на обективни доказателства за обезценка на инвестиции, държани до падеж, които се отчитат по амортизирана стойност, сумата на загубата от обезценка се измерва като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните парични потоци дисконтирани на база на ефективния лихвен процент на актива. Балансовата стойност на актива се намалява като загубата от обезценка се признава в отчета за доходите.

(б) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност

Банката оценява към края на всеки отчетен период дали има обективни доказателства финансов актив или група от активи да бъдат обезценени. При капиталови инструменти, класифицирани като държани за продажба, значителен или продължителен спад в справедливата стойност на книгата под тяхната стойност се взема предвид при определянето дали активите са обезценени. Ако такива доказателства съществуват за финансови активи, държани за продажба, натрупаната загуба, изчислена като разлика между цената на придобиване и текущата справедлива стойност, минус предишни загуби от обезценка се прехвърлят от резерви и се признават в отчета за доходите.

Загубите от обезценка, признати в отчета за доходите за капиталови инструменти, класифицирани като държани за продажба, не се сторнират. Ако в последващ период справедливата стойност на дългов инструмент, класифициран като държан за продажба, се увеличи и увеличението е обективно свързано със събитие, настъпило след като загубата от обезценка е била призната в отчета за доходите, загубата от обезценка се сторнира.

(в) Финансови активи, отчитани по цена на придобиване

Банката измерва загуба от обезценка на капиталови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност, тъй като тя не може да бъде измерена надеждно, като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с текущия пазарен процент на възвръщаемост за подобни финансови инструменти. Загубата от обезценка не се сторнира от отчета за доходите.

7. Сгради и оборудване

Банката признава дълготраен актив само ако е вероятно, че ще получи бъдещите икономически ползи свързани с неговото ползване и ако цената на придобиване на дълготрайния актив може да бъде измерена надеждно.

Стойността на дълготраен актив обхваща покупната цена, включително мита и други невъзстановими данъци както и разходите, които директно са свързани с доставката и привеждането на актива в действие съгласно изискванията на Ръководството на Банката. Цената на придобиване на актива представлява паричния еквивалент, получен на датата на признаване на актива. Справедливата стойност на земята и сградите се основава на пазарните цени чрез оценки от експертен независим оценител. Справедливата стойност на съоръжията и оборудването е тяхната пазарна стойност, определена чрез оценка.

Банката признава увеличението на стойността в резултат на преоценка на дълготрайния актив в капитал като положителен преоценъчен резерв или в отчета за доходите до степента, до която се намалява отчетеното като загуба преди това намаление на стойността на същия дълготраен актив. Банката признава намалението в резултат на преоценка на стойността на дълготраен актив в отчета за доходите или директно като преоценъчен резерв в капитала до степента, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценка на същия дълготраен актив.

Банката включва последващата стойност към балансовата стойност на дълготрайния актив или я признава като отделен актив само когато е сигурно, че бъдещите парични потоци ще бъдат получени в Банката и стойността на актива може да бъде измерена надеждно. Всички ремонти, поддръжката и обновяване на дълготрайния актив се отчитат в отчета за доходите през периода, през който възникват.

Банката отписва балансовата стойност на дълготраен актив:

- (а) при продажба
- (б) когато не се очаква да бъдат получени повече икономически ползи от актива.

Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се отчита в отчета за доходите. Банката не класифицира тази печалбата като приход от основната дейност. Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се определя като разлика между приходите от продажба и балансовата стойност на актива.

Земята не се амортизира. Амортизацията се начислява по линейния метод за отписване на себестойността на всеки актив до неговата остатъчна стойност за срока на практическото му използване както следва:

- Сгради - 25 години
- Подобрения на наети активи - срока на наетия актив или полезния живот, ако е по-къс
- Оборудвани и превозни средства - 4-20 години

Остатъчната стойност на активите и техният полезен живот се преразглеждат и ако трябва се променят към края на всяка отчетна дата.

Дълготрайните активи, които са обект на амортизация, се преразглеждат периодично за обезценка когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата ми стойност би могла да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се записва веднага до неговата възстановима стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима сума. Въстановимата стойност на дълготрайните активи е по-високата от справедливата стойност намалена с разходите за продажба или стойността при употреба.

8. Нематериални дълготрайни активи

Разходи, които са директно свързани с непарични активи без физическа субстанция, които се контролират от Банката и се очаква да генерират икономически ползи, надхвърлящи разходите за тях в период по-дълъг от една година, се отчитат като нематериални дълготрайни активи.

Разходи, които подобряват възможностите на нематериалните активи в допълнение на техните първоначални спецификации и параметри се капитализират.

Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод в рамките на полезния им живот.

Нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат периодично за обезценка когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата стойност би могла да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се записва веднага до неговата възстановима стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима сума.

9. Привлечени средства и емитирани облигации

Заемите се отчитат първоначално по “цена на придобиване”, представляваща справедливата стойност на входящите парични потоци при възникване на пасива, намалена с разходите по сделката. В последствие заемите се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика

между нетните парични потоци и остатъчната стойност се отразява в отчета за доходите за срока на заема, прилагайки метода на ефективната доходност.

10. Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с действащото българско законодателство. Разходът за данък в отчета за доходите включва сумата на текущия данък за отчетния период и измененията в отложения данък. Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към края на периода. Разходът за данък върху печалбата изчислен на база на прилагания данъчен закон, се признава като разход в периода, в който печалбата е възникнала.

Разходите за данъци, различни от корпоративния данък, се включват в други оперативни разходи.

Отложеният корпоративен данък се изчислява по пасивния метод на база временните разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност в годишния финансов отчет. Отложеният данък се оценява по данъчна ставка, която се очаква да бъде приложима в периода, през който ще се реализират вземанията или ще се покрият задълженията на база на действащи или приети официални данъчни ставки към датата на финансовия отчет.

Принципни временни разлики могат да възникнат от данъчна и счетоводна амортизацията на дълготрайни активи, преоценъчен резерв на материални активи, преоценъчен резерв на финансови инструменти, провизии по съдебни дела, провизии за неползвани отпуски.

Банката признава отложени данъчни активи, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани.

11. Осигуряване на персонала

А) Социални, пенсионни и здравни фондове

Съгласно местното законодателство Банката е задължена да прави вноски в държавен осигурителен фонд, в замяна на услугите, които нейните служители извършват през периода на работа в нея. Всички тези плащания/задължения се признават за разход в периода, за който се отнасят.

Б) Обещетения при пенсиониране

Съгласно чл. 222, пар. 3 от Кодекса на труда, в случай на прекратяване на трудовия договор след като служителят е достигнал законоустановената възраст за пенсиониране, независимо от причината за това прекратяване, на служителя се изплащат следните обезщетения: 2 брутни месечни заплати, ако е работил в Банката по-малко от 10 години и 6 брутни месечни заплати, ако е работил повече от 10 години.

В края на всеки отчетен период Банката определя и признава провизии във връзка с тези пенсионни задължения. При калкулиране на провизиите Банката определя настоящата стойност на бъдещите си пенсионни задължения, отчитайки вероятността служителите да се пенсионираат докато работят в Банката.

12. Провизии

Провизии се заделят при наличие на настоящи правни или конструктивни задължения на Банката в резултат на минали събития, за които е вероятно възникването на изходящи парични потоци, чийто размер би могъл да бъде надеждно оценен.

При наличие на множество задължения със сходен характер, вероятността за възникване на изходящ паричен поток при тяхното уреждане се определя като се разглежда групата задължения като цяло. Провизия се признава дори ако вероятността за изходящ паричен поток,

отнасящ се за всяко едно конкретно задължение вътре в групата е малка.

Провизиите се определят като настояща стойност на разходите, които се очаква да възникнат във връзка с уреждане на задължението като се използва процентът преди данъци отразяващ текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичния риск на това задължение.

13. Дивиденди

Дивидентите се признават като задължение, когато са одобрени от общото събрание на акционерите. В последствие те се намаляват от капитала, когато се разпределят.

ПЕТЯ ДИМИТРОВА

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
И ЧЛЕН НА СД НА ЮРОБАНК
И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ**

АСЕН ЯГОДИН

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
И ЧЛЕН НА СД НА ЮРОБАНК
И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ**